

Програм рада за 2022. годину

МУЗЕЈ ЈУГОСЛАВИЈЕ, БЕОГРАД

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУЦИЈИ

Назив установе: Музеј Југославије, Београд

Седиште: Ул. Михаила Мике Јанковића 6, Београд

Одговорно лице: мр Неда Кнежевић, директорка, коју је Влада Републике Србије 9. септембра 2021. године поново именовала за директора Музеја на период од четири године.

Музејски комплекс обухвата: Музеј 25. мај, Кућу цвећа, Стари музеј, Билетарницу са сувенирницом и кафеом (К 25), укупне површине 5.362 м², и парк површине 2,16 хектара.

Музеј Југославије од 2018. године користи привремено објекат вилу „Србијанку“, Михајла Мике Јанковића 8, све док се не заврше радови на објекту Музеј 25. мај. Проблем Музеја са недостатком простора и смештаја запослених, али и предмета и мобилијара, решило би коришћење овог објекта, али и значајно побољшало услове рада Музеја.

Делатност установе: Музеј је на основу Закона о музејској делатности проглашен матичним музејом за југословенско наслеђе и друштвену историју.

Музеј обавља послове из области заштите, обраде, систематизовања, истраживања, презентовања и документовања уметничко-историјских дела, односно културних добара која припадају културној баштини историјског периода у коме су постојале Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца и држава Југославија.

Историјат: Музеј је формиран 1996. године, спајањем дотадашњег Музеја револуције народа и народности Југославије (МРННЈ) и Меморијалног центра Јосип Броз Тито (МЦ ЈБТ). Збирке МЦ ЈБТ већински се састоје од поклона Јосипу Брозу, због чега пружају врло специфичан увид у друштвене, политичке и културне феномене друге половине 20. века. МРННЈ је систематски прикупљао релевантну грађу, која сведочи о историји радничког покрета и социјалистичкој револуцији на целом југословенском простору.

Предмети и историјска грађа, наслеђени од претходно угашене две установе, чине темељ на којем се развија Музеј Југославије. Музеј је и меморијал и место сећања, јер се налази на делу некадашњег резиденцијалног комплекса Јосипа Броза, где су Броз и његова супруга Јованка сахрањени, али је и јавна институција, која континуирано промишља своје позиције, функције и историју.

Структура установе: Одељење за истраживање и заштиту музејског фонда; Одељење за комуникацију и развој програма и Одељење заједничких послова.

У новембру месецу је Министарство културе и информисања Републике Србије дало сагласност на Правилник о изменама Правилника о организацији и систематизацији послова у Музеју Југославије којим је, уместо 37 систематизован 41 извршилац.

Управљачка тела: Музеј је 14. јануара 2021. године добио нови Управни одбор и Надзорни одбор. Због смрти Братислава Петковића, председника Управног одбора, у марту месецу, састав Управног одбора се 11. јуна 2021. године променио.

Управни одбор: проф. др Драган Булатовић, председник, и чланови: академик проф. др Никола Поповић, Гордана Предић, дипломирани историчар, Андреа Радуловић, дипломирани културолог и Веселинка Кастратовић Ристић, музејски саветник у Музеју Југославије.

Надзорни одбор: Милан Рацић, дипломирани економиста, председник и чланови: Весна Бојковић, дипломирани економиста и Татјана Петровић из Музеја Југославије.

Стручни савет: проф. др Симона Чупић, редовни професор на Филозофском факултету, Одељење за историју уметности; проф. др Радина Вучетић, ванредни професор на Филозофском факултету, Одељење за историју; проф. др Ана Мартиноли, редовни професор на Факултету драмских уметности; доц. др Никола Крстовић, музејски саветник; Момо Цвијовић, музејски саветник.

Редакција: проф. др Милан Ристовић, Филозофски факултет, Одељење за општу савремену историју, председник; проф. у пензији, др Љубинка Трговчевић Митровић, члан; проф. др Милена Драгићевић Шешаћ, Факултет драмских уметности, члан; проф. др Радмила Радић, професор за новију историју Србије, члан.

Одговорни руководиоци: Мила Рестовић, секретар Музеја; Радован Цукић, начелник Одељења за истраживање и заштиту музејског фонда; Марија Ђорговић, начелник Одељења за комуникацију и развој програма.

Људски ресурси: Музеј на дан 31. децембра 2021. године има:

Укупан број запослених 27 на неодређено време и 7 на одређено време;

Пол: 26 жена и 8 мушкараца;

Стручна спрема: 24 са ВСС (од којих 1 са научним звањем доктора, 1 магистра наука), 1 са V степеном, 6 са ССС, 3 са КВ;

Професионална структура: Музејски саветник – 2, виши кустос – 7, кустос – 5; кустос и библиотекар – 1 (од којих 3 историчара, 4 историчара уметности, 1 археолог, 3 етнолога-антрополога, 1 психолог-педагог, 1 филолог), 1 конзерватор-рестауратор, 1 дипломирани дизајнер-графички дизајн, 1 ИТ инжењер, 1 дипломирани економиста и 1 дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

Запошљавање нових кадрова: Музеј Југославије је добио сагласност да запосли на неодређено време 5 лица са високом стручном спремом и 2 лица са средњом стручном спремом, што је реализовано од 01. децембра 2021. године.

На основу других уговора ангажовано је 6 лица, за пружање стручних услуга ангажовано је 2 лица и 4 лица преко омладинске задруге.

Судски спор за накнаду штете са троје бивших запослених Музеја Југославије (Бранко Микелић, Драгана Давидовић и Вера Ранковић) је завршен и у поступку по жалби. Реализација пресуде ће бити у 2022. години. Према евиденцији Музеј нема више судских спорова.

У свим споровима по Закону Музеј заступа Државно правобранилаштво РС.

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2022. ГОДИНУ

Музеј је према новом Закону о музејској делатности **добио матичност за југословенско наслеђе и друштвену историју**, те је у новом контексту значајно мапирање „екстерних” баштиника, колекционара, заједница и других установа заштите, са којима се успоставља партнерски однос, као и разрада методологије и израда Правилника према којем ће предмети које чувају бити евидентирани. Ово ће се одразити и на политику развоја фонда Музеја Југославије, у којем је поред два наслеђена фонда, дефинисано **13 нових музејских збирки** чије се континуирано

ширење планира, имајући у виду постојеће збирке музеја, али и фондове у другим установама и колекцијама. Како би све то било могуће, неопходно је **повећано улагање у развој људских ресурса**, односно улагање у стручни и научни кредибилитет установе и то како путем запошљавања нових кадрова и стручним усавршавањем постојећих, тако и ангажовањем стажиста, волонтера и спољних сарадника. У складу са усвојеном *Изјавом о идентитету* и радом на стратегији Музеја, у току следеће године истраживање, обрада фонда, интерпретација, комуникација и сарадња биће оријентисани око **стратешке теме „Индустријско друштво“**.

Приоритети:

- Развој људских ресурса
- Развој основне делатности у складу са позицијом матичне установе и одговорностима које одатле проистичу
- Унапређење делатности заштите културних добара, кроз рад на превентивној и куративној конзервацији, обради и дигитализацији
- Имплементација стратешке теме „Индустријско друштво“
- Радови на фасади зграде Музеја 25. мај

Фонд: Последњих неколико година акценат рада кустоса усмерен је на обраду, документацију и дигитализацију музејског фонда. Један од темељних музеолошких послова јесу и **периодичне ревизије**, којима се стиче увид у тренутно стање предмета, што је изузетно важно јер омогућава непосредно упознавање кустоса са збиркама које воде. Због великог **броја збирки (53)** и предмета у њима, који стоји у несразмери са тренутним **бројем кустоса (16)**, усвојена је као једина могућа методологија континуираног спровођења ревизија, тако да се сваке године врши ревизија по неколико збирки. У току 2022. године планирана је ревизија следећих збирки Историјско-меморијалног фонда ЈБТ: Збирка поклона-фонографија, Делови аутентичних ентеријера и Збирка поклона-етнологија (наставак ревизије започете 2021), као и следећих збирки фонда МРННЈ: Збирка докумената и рукописа, Збирка штампаних материјала и Збирка фонографског материјала. Поред кустоса збирки, који ће у раду на ревизији бити највише оптерећени, ово ће оптеретити и чланове комисија. Треба ипак истаћи да се значајнији помаци у раду на фонду Музеја Југославије (наслеђеном и оном који се развија) могу очекивати тек уколико буде значајније повећан број кустоса.

У наредној години планира се и наставак **рада на обради предмета**, као и континуирани рад на уносу података у централну базу музејске документације ИМУС, сагласно препорукама Министарства културе, али и интерним упутствима о обради предмета Музеја Југославије. Рад на обради прати и доношење Решења о проглашењу за културна добра појединачних предмета или делова збирки, где то истоврсност материјала омогућава. Планиране су такође и активности на проглашењу делова збирки за културно добро од великог значаја.

У оквиру рада на обради предмета из музејског фонда, једна од планираних активности јесте завршетак формирања Збирке аутентичних ентеријера и рад на стручној обради предмета који јој припадају, а који су некада били део ентеријера Титових резиденција. Исход овако планираног пројекта биће припрема и штампа каталога Збирке, што ће бити реализовано у 2023. години. У оквиру ове Збирке, успоставило се као редовна пракса, уступање предмета органима државне управе уз поштовање музејских стандарда.

На годишњем нивоу планирају се активности на **превентивној конзервацији** предмета, попут контролисања и континуираног побољшања услова чувања предмета, чишћења депоа, чишћења предмета на поставкама. Куративна конзервација планира се за предмете за које је ревизијом утврђено да је то неопходно и ради се у Музеју или ангажовањем спољних сарадника из других музеја. Планира се и редовна набавка материјала за амбалажирање и обележавање предмета, посебно имајући у виду да је тренутно у току рад на реинвентарисању предмета. Годишњим програмом рада предвиђају се и активности на побољшању смештаја предмета у екстерним депоима: Трезору виле МИР и САЧ-у, што подразумева амбалажирање предмета, или њихов постепени премештај у условније депое.

Акт о процени ризика, донет ове године, налаже потребу посебног обезбеђења збирки оружја и то тако што би се извршила дислокација дела предмета у просторију бивше документације, која ће бити третирана као депо и снабдевена одговарајућим мобилијаром и додатним обезбеђењем дела предмета у згради Музеја 25. мај (депо 11). За смештај најосетљивијег материјала, који припада фото-колекцијама, требало би побољшати услове монтирањем специјалне раскладне витрине у згради Музеја 25. мај (депо 21).

План **дигитализације фонда** дат је у петогодишњој пројекцији која је урађена 2018. године. У години која нам следи, између осталог, планирано је: фотографисање тродимензионалних предмета и обрада фотографија за потребе документације и комуникације; скенирање музејских предмета на музејским скенерима (документа, штампани материјал, фотографије, разгледнице, негативи); дигитализација грамофонских плоча ангажовањем спољног сарадника; обука запослених за коришћење и намештање студијске расвете; почетак рада на баркодирењу музејских предмета; набавка опреме за фотографисање и дигитализацију; набавка потрошног материјала за документацију; обнављање лиценце за програм *Adobe Photoshop*.

Идеја да се ретко излагани, а сведочанствено и симболички значајни предмети учине трајно доступним на атрактиван и савремен начин биће развијена снимањем кратког видеа о начину облачења и коришћења одабраног комплета народне ношње. Снимању, монтажи и анимацији претходи сарадња са појединцима или херитолошким заједницама које поседују знања о употреби народне ношње, након чега следи одабир комплета. Радом на овом пројекту, на посредан начин, бавимо се анализом елемената етничких идентитета, у контексту идеологије југословенства и братства и јединства.

У фази тестирања је нова веб-база за представљање фотографских колекција и легата из фонда Музеја Југославије. У току 2022. радиће се на континуираном „пуњењу“ базе којом ће јавности

бити представљан богати фотографски фонд који Музеј Југославије баштини. Планирају се и извесна побољшања функционалности која ће корисницима пружити више могућности за претраживање фото-колекција.

Развој фонда: Посебан акценат у 2022, али и годинама које следе, биће стављен на промишљање и **планирање развоја фонда, путем поклона и откупа**, за шта су посебно створени услови радом на дефинисању концепције Музеја и политике развоја збирки. Решењем о систематизацији фонда насталог након 1996. године, исти је организован у 13 музејских збирки (поред збирки легатског типа). У наредном периоду планира се израда темељних докумената о развоју ових збирки, имајући у виду постојећи (наслеђени) фонд, државне и приватне колекције у Србији, као и позицију матичности за југословенско наслеђе и друштвену историју коју је Музеј Југославије добио. У складу с идентитетом Музеја, у развоју збирки, истраживању, успостављању сарадње и прикупљању акценат ће бити стављен на ране фазе идеје југословенства и период прве Југославије, али и на онај део југословенског наслеђа који представља културне, друштвене, незваничне и маргинализоване појаве у југословенском друштву.

Како би се рад на проширењу фонда успешно одвијао, Финансијским планом предвиђају се знатнија финансијска средства у односу на претходне године.

Стручна библиотека: У плану је наставак рада на обради публикација и њиховом уносу у систем *COBISS*. Рад на превентивној и куративној конзервацији библиотечког фонда укључиће стерилизацију монографског дела фонда МРНН у Заводу за биоциде и медицинску екологију, конзервацију и рестаурацију раритетних публикација, набавку *L* профила за раздвајање публикација, набавку заштитних омота или кутија од неутралног картона за старе и ретке књиге, редовно годишње чишћење од прашине свих јединица грађе и полица за књиге. Планира се и редовна набавка публикација у складу са потребама корисника (запослених) и смештајним капацитетима Музеја, куповином, али и разменом публикација са другим установама.

Програми

Стална поставка: Изложба „**Музејска лабораторија**”, чија је прва фаза „Отварамо депо” започета 2016. године, наставља да се у континуитету и кроз периодичне интервенције, бави промишљањем југословенског наслеђа на основу артефаката похрањених у Музеју Југославије и то путем сарадње са релевантним стручњацима, уметницима и другим сарадницима. Наставак рада на овој изложби 2022. године обухватиће директне интервенције, допуне и корекције изложбе у складу са одабраном стратешком темом – „Индустријско друштво”.

Тематске изложбе које се реализују 2022. године: У плану је реализација партиципативне изложбе „**Јежева кућица**” у Музеју Југославије, као и изложбе „**Колекција слика Јованке Броз**” у Галерији Матице српске. Такође, наставља се и са реализацијом пратећих програма изложбе „**Индустријско наслеђе**” чије је отварање било у децембру 2021. године.

Пројекат „**Индустријско наслеђе**” покренут је са циљем да се истражи и интерпретира непокретно и покретно наслеђе које сведочи о развоју науке и индустрије у Србији, затим условима у којима се одвијала индустријализација, као и њеним утицајима на живот људи. Пројекат је део сарадње Музеја Југославије и Музеја науке и технике и чине га два комплементарна дела, а заједнички одабрани примери индустријског наслеђа анализирани су са позиција проблемског фокуса сваког од музеја. Део поставке који је везан за индустријске локалитете, њихову технолошку и архитектонску вредност реализован је у Музеју науке и технике, док је у Музеју Југославије реализована изложба о друштвеним и политичким условима у којима долази до индустријализације, као и утицајима индустријализације на људске заједнице. Изложбу прати каталог/зборник радова, а сваког викенда одржавају се и пратећи програми изложбе (ауторска вођења, вођења са гостовањем, радионице и сл.) који се настављају и у 2022. Години.

Окосница изложбе „**Јежева кућица**”, која се планира за 2022. годину, јесте истоимена басна, једна од најчитанијих у социјалистичкој Југославији, а њен писац, Бранко Ћопић, један је од омиљених југословенских писаца за децу. Део изложбе, који је примарно намењен деци, базираће се на интерактивној сценографији драме која има за циљ да кроз анимацију пренесе главне поруке приче, док ће се други део изложбе, намењен одраслима, бавити биографијом писца, а посредно и Југославијом. Током 2021. године завршено је истраживање које је једне стране реализовано кроз серију радионица са децом различитих узраста из целог региона, а са друге кроз архивско и теренско истраживање са циљем развоја концепта изложбе. Такође, тим је радио и на прикупљању и писању пратећих текстова и припреми каталога, а резултат рада у 2022. години биће креирани визуелни идентитет изложбе, архитектонски и сценографски пројекат поставке, продукција и поставка изложбе, као и штампа каталога.

Изложба „**Колекција слика Јованке Броз**” реализује се у сарадњи са Галеријом Матице српске. Излагање рестаурисаних слика и предмета из куће у којој је Јованка Броз живела више од три деценије представља прву фазу истраживања, стручне обраде и заштите културних добара. Први пут ови експонати биће представљени 2022. године на изложби у Галерији Матице српске у Новом Саду, Европској престоници културе, у оквиру тематске целине „Хероине”. Средиште изложбе чиниће слике из ликовне збирке Музеја Југославије, које су се налазиле у кући у којој је Јованка Броз живела након Титове смрти, уз додаток неколико предмета из Збирке примењене уметности, архивских фотографија и медијских приказа са циљем да се осветли слика о Јованки креирана у јавности. Овај сегмент колекције Музеја ће бити публикован и у каталогу који ће пратити изложбу. С обзиром на то да о Јованки Броз до сада није објављена свеобухватна биографија или историографска студија, нити је истражена њена улога у југословенској политици и да је највећи број радова о њеном животу новинарско-публицистичког типа, истраживање ће бити настављено са знатно ширим кругом сарадника, те ће резултирати проблемском изложбом у Музеју Југославије 2023. године.

Изложбе у припреми: Наставља се са припремом међународног Пројекта о савременим политичким графитима и почиње истраживање које ће резултирати изложбом „Кроз објектив”, која има за циљ континуирано представљање богатог фотографског фонда Музеја.

Пројекат о савременим политичким графитима део је ширег истраживања културе постјугословенског колективног сећања и има за циљ да (пре)испита како се сећања на другу Југославију реартикулишу кроз дискурс графита у периоду након дезинтеграције СФРЈ. За Музеј Југославије, поред развијања мреже сарадника и истраживача који се баве југословенским и постјугословенским наслеђем, посебно је значајно препознавање графита као извора који има сведочанствени потенцијал, као и развијање методологије музеализације ефемерне грађе, подложне трајном брисању и забору. У 2022. години радиће се на концептуализацији изложбе, затим на изради стручних текстова за каталог, као и на изради нацрта поставке са архитектом и дизајнером. У плану је и додатно прикупљање материјала из приватних архива и преко онлајн платформи. Реализација изложбе планира се за 2023. годину.

Изложба радног назива **„Кроз објектив“** замишљена је као вишегодишњи изложбени пројекат којим се посетиоци сваке године, почев од 2023, кроз фотографски фонд Музеја Југославије упознају са аналогном фотографском техником у контексту југословенског наслеђа. Самим тим, изложба која би се реализовала у простору зграде Музеја 25. мај, омогућила би континуирану презентацију фотографских збирки Музеја Југославије. Едиција 2023. биће фокусирана на наслеђе фото-аматеризма у Југославији. У складу са стратешком темом „Индустријско друштво“, тема фото-аматеризма је препозната као један од посредних резултата индустријализације, јер са развојем фотографске индустрије долази и до демократизације фотографске технике. У 2022. години планира се истраживање фото-аматеризма у Југославији и аналогне технике, одабир сарадника, као и конципирање изложбе и пратеће публикације.

Сарадња

У складу са новим Законом о музејској делатности, којим је Музеј добио матичност за југословенско наслеђе и друштвену историју, у плану је активирање програма **„Музеј ван музеја“** који је креиран са идејом да се југословенско наслеђе мапира у складу са принципима интегративне заштите наслеђа. У току 2022. године радиће се мапирање „екстерних“ баштиника (колекционара, заједница и сл.) југословенског наслеђа и осмишљавање различитих модела сарадње, као и њихово укључивање у програмску активност Музеја.

Рад с маргинализованим групама представља још један важан сегмент делатности Музеја Југославије, чиме се успоставља инклузивна пракса која подразумева укључивање припадника одређене маргинализоване групе у процес прилагођавања и доступности Музеја. Пројекат **„Знаковни музеј“**, који се реализује у континуитету од 2015. године, настао је са идејом да се кроз развијање и одржавање сарадње Музеја са заједницом глувих, музејски садржаји учине доступним припадницима ове маргинализоване групе. У оквиру овог програма, у 2022. години планира се обука за вођење кроз нову сталну поставку и ширење тима глувих водича са два нова члана.

У 2022. години наставља се сарадња и са **савременим уметницима** који се баве различитим аспектима југословенског наслеђа и искуства, а коју Музеј већ годинама развија. Истраживање се

одвија у сарадњи са кустосима музеја и подразумева резиденцијалне програме кроз истраживање музејског фонда, актуених поставки или историје институције, а све у складу са унапред дефинисаном темом која одговара актуелној програмској политици Музеја.

Због недостатка људских ресурса постоји оправданост и неопходност наставака **организовања стажирања, стручне праксе и укључивања спољних сарадника** у реализацију редовних активности и посебних пројеката Музеја. Током 2022. године у плану је наставак сарадње са Центром за музеологију и херитологију Филозофског факултета у Београду, који се реализује кроз пројекат „Студентски клуб”. У сарадњи са Свратиштем за децу, а у склопу Програма 16, Музеј ради на оснаживању некадашњих корисника Свратишта кроз ангажовање у кафеу Музеја Југославије.

Међународна сарадња

Током 2021. године планирано је гостовање изложбе Александара Зографа у Српском културном центру у Паризу, као и припрема за гостовање изложбе „Југо, моја југо – гастарбајтерске приче” у Хисторијском музеју Босне и Херцеговине.

Гостовање изложбе „Југо, моја југо – гастарбајтерске приче” у Хисторијском музеју Босне и Херцеговине кореспондира са интерпретацијом феномена везаних за индустријализацију која је у тематском фокусу 2022. године. Основна намера изложбе је да се, кроз микро перспективе и мултивокалност, скрене пажња јавности са макро наратива и историјских процеса ка микро историјама. У истраживању и припреми изложбе тестирани су домети партиципације померањем граница између испитаника и кустоса-истраживача, те су у првом плану гласови самих радника, а тек затим и тумача. Резултати архивског и теренског истраживања, спроведеног у различитим крајевима Србије, презентовани су у Музеју Југославије 2016/2017. Будући да је гастарбајтерство феномен који је обележио југословенску епоху, те да су заједнице исељеника са ових простора све бројније и генерацијски издиференциране, замисао је да се истраживање настави по читавом региону умрежавањем са локалним и херитолошким заједницама, чиме би се садржај изложбе сукцесивно допуњавао и модификовао.

Гостовање изложбе Александара Зографа у Српском културном центру у Паризу представља наставак сарадње Музеја Југославије и овог уметника која је започела 2020. године и то интервенцијом на сталној поставци Музеја која је подразумевала излагање два стрипа која тематизују априлско бомбардовање 1941. Иако невелика по обиму ова интервенција изазвала је изузетну пажњу публике и резултовала великим бројем медијских објава, као и позитивних коментара. Грађу за своје радове Саша Ракезић најчешће проналази на бувљим пијацама, у сусрету са одбаченим личним и породичним предметима. Овим поступком ставља себе у позицију „медијатора између јавности и сметлишта историје”. Изложба у Српском културном центру у Паризу представљала би наставак ове сарадње и укључивала би шири избор од преко двадесет стрипова о Другом светском рату који, према речима аутора, у извесном смислу представљају срж његове укупне уметничке продукције која укључује специфичан облик апропријације артефаката културе и њиховог поновног оживљавања у уметничком контексту.

Програми

Музеј Југославије је у протеклих неколико година развио низ дискусионих, едукативних и анимационих програма који, комуницирајући са различитим циљним групама, доприносе неговању постојеће и развоју нове публике. Ови програми, који превасходно одговарају на потребе локалне заједнице, негују вредности и стратешке циљеве Музеја – интегративно сагледавање наслеђа, партиципативност, доступност, интердисциплинарност и критичност.

Кроз дискусионе и едукативне програме Музеј ради на анимирању различитих циљних група и развоју широке мреже сарадника, при чему је фокус на продукцији и дисеминацији знања. Програми се реализују у различитим формама – од разговора и дебата, преко различитих тематских (шетачких и бициклистичких) тура, до радионица и других едукативних форми. У 2022. години планирано је да се настави са реализацијом музејског говорног програма **Разговори о Југославији**, као и са **Вођеним турама**, које су постале део сталне понуде Музеја, пружајући посетиоцима основне информације о историјату музејског комплекса, а посредно и о историји Југославије. Од 2016. године уведена је и могућност заказивања вођења у жељеном термину, што се додатно наплаћује.

Следеће године наставља се и рад на позиционирању Музеја као места друштвеног окупљања и повезивања. У том смислу значајан је **Породични дан у Музеју Југославије**, креиран са идејом да се Музеј афирмише као место где породице могу да проведу своје слободно време, забаве се и усвоје нова знања. Посетиоцима ће бити доступна два програма од којих је један везан за основну поставку Музеја (*Пут око света*), а други за Парк скулптура (*Када скулптуре оживе*). Такође, програм **Лето у музеју**, намењен углавном младој локалној публици, овог пута реализује се са новим сарадницима и извођачима. Од 2020. године када је активиран парк у оквиру комплекса Музеја као место за одмор и дружење локалне заједнице, омогућавањем слободног улаза у тај део комплекса, реализују се различити едукативни и анимациони садржаји (матине журке, концерти, позоришне представе и сл.), па је у плану да се и током 2022. настави са разрадом понуђених садржаја. У контексту стратешке теме „Индустријско друштво“ која је 2022. у фокусу, планира се и покретање пројекта „**YUGO бајс**“, кроз истраживање југословенских произвођача/фабрика бицикала и успостављање мреже сарадника заинтересованих за тему. Пројекат подразумева набавку и рестаурацију различитих модела бицикала који су се производили у Југославији, са чијом историјом ће публика моћи да се упозна, као и да ужива у њиховој возњи.

Издавачка делатност

У плану је штампа три публикације. Публикација о **Легату Стевана Крагујевића** издаје се поводом два јубилеја Стевана Крагујевића која се обележавају ове године, 100 година од рођења и 20 година од смрти овог истакнутог фотографа. Чиниће је текстови о раду Стевана Крагујевића и избор фотографија које се налазе у Легату. **Каталог предмета насталих у фашистичким и нацистичким логорима током Другог светског рата** треба да обухвати аутентичне забелешке из логора, портрете малих формата, као и штампаног материјала који припадају збиркама

докумената и рукописа и друге конкретне артефакте из логора. Текстови спољних сарадника поставиће предмете у шири контекст. Припреми публикације претходи обрада свих предмета који треба да се прогласе за културно добро од великог значаја. **Публикација о југословенским радницима на привременом раду у иностранству**, зборничког типа, треба да садржи текстове аутора различитих професионалних оријентација. Окосница издања је рад на изложби „Југо, моја Југо - гастарбајтерске приче”, те би и концепт публикације требало да рефлектује принципе костваралачких пракси.

Комуникација: Наставља се рад на комуникацији и развоју виртуелне заједнице посредством друштвених мрежа (Фејсбука, Инстаграма, Твитера, Јутјуб канала) и веб-сајта. Садржај је намењен различитим циљним групама – од истраживача (блог-постови, електронска издања каталога, снимци предавања и вођених тура), преко породица, школске публике и студената до страних туриста. Будући да је током 2020. и 2021. године као одговор на пандемију корона вируса фокус комуникације био готово у потпуности пребачен у дигиталну сферу, током 2022. године у плану је да се настави са оваквим трендом како би се новостечена виртуелна заједница одржала на окупу.

Музеј редовно прима **протоколарне посете** делегација чији су домаћини републички и градски органи управе, установе или удружења која се махом баве културом и историјом. Ово подразумева и стручно тумачење изложби на енглеском језику.

Стручно усавршавање: Један од главних циљева и предуслов за реализацију плана јесте развој капацитета запослених. Током 2020. и 2021. године, услед пандемије корона вируса, овај сегмент био је донекле запостаљен. У 2022. години планира се едукација, размена знања, истраживање и други модели улагања у стручни и научни кредибилитет Музеја: одласци на семинаре, конференције и стручне скупове, присуства манифестацијама, стручна пракса и размена стручњака у земљи и иностранству. Поред тога, планирају се теренска истраживања и студијска путовања током којих ће запослени имати прилике да се упознају са актуелном музејском праксом у области документације, излагачке и издавачке делатности.

ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКА БАЗА

Редовно одржавање музејског комплекса, које укључује све објекте и парк, и уз уважавање свих специфичности, обавезно је за основно функционисање свих садржаја, као и за безбедан и сигуран боравак запослених и посетилаца.

У годишњем плану текуће одржавање подразумева: праћење и контролу стања комплекса и објеката, отклањање кварова које изводе специјализоване фирме, као и евиденцију и отклањање мањих кварова, физичко-техничко обезбеђење комплекса и објеката које је 24-часовно, одржавање система видео-надзора у комплексу у објектима, одржавање парка и зеленила у Кући цвећа, редовну контролу и одржавање противпожарних система у комплексу и објектима, уз обавезну обуку запослених из области ППЗ и БЗР, одржавање рачунарске опреме, мреже, информационог система и телекомуникационих уређаја, одржавање хигијене у свим објектима и

комплексу, у свему према стандардима за јавне објекте, уз редовну дератизацију, дезинсекцију и дезинфекцију објеката и комплекса.

Зграда Музеја 25. мај: Извођење радова на рестаурацији фасаде и приступних платоа по пројекту који је урађен 2020. године биће финансирани средствима за која је Народна скупштина Републике Србије усвојила Закон о потврђивању Оквирног споразума о зајму LD 2034 (2020) између Банке за развој Савета Европе и Републике Србије за пројектни зајам – Инфраструктура у култури (“Сл. гласник РС – Међународни уговори”, бр. 4/2021), који за циљ, између осталог, има побољшање приступа зградама и унапређење њихове енергетске ефикасности, уз очувања њихових архитектонских и историјских вредности.

Након радова на фасади који представљају трећу фазу ревитализације Музеја 25. мај, зграда ће имати стабилну техничко технолошку базу. С обзиром на то да ће уређењем платоа и приступних стаза згради, бити дефинисано кретање посетилаца, а ради визуелног и функционалног повезивања зграда Музеја 25. мај и K25, планирано је уређење зелене површине поред југоисточне стране зграде Музеја 25. мај. Ова површина својом конфигурацијом и величином омогућава да простор поприми функцију тачке сусрета са комплексом и објектима Музеја и посетилаца.

Зграда Музеја 25. мај је 2021. године заштићена као појединачно добро које ужива статус претходне заштите и након завршетка радова на фасади биће покренута процедура о проглашењу за споменик културе.

Расвета у згради Музеја 25. мај: Ради постизања максималне функционалности, потребно је постојећу расвету надоградити набавком одговарајућег броја светиљки истоветних постојећим. Расвета за изложбени простор се надограђује у фазама, а у складу са музеолошким стандардима.

Имовинско-правно стање комплекса Музеја: Комплетирање документације за комплекс и објекте у комплексу и спровођење промена у Катастру.

У складу са израдом **Акта о процени ризика у заштити лица, имовине и пословања и плана система техничке заштите** потребна је уградња техничких средстава и опреме, која ће бити имплементирана у систем техничке заштите на објектима комплекса Музеја, са циљем онемогућавања неовлашћеног приступа и вршења радњи усмерених на спречавање идентификованих ризика, а све то ради повећања безбедности лица која бораве у објектима и имовине која се налази у објектима.

У оквиру пројекта унапређења безбедносних система за чување експоната, планирано је инсталирање видео надзора унутар депоа у Музеју 25. мај, као и увођење новог система кључарства. Статус депоа добиће и просторија бивше документације у Музеју 25. мај, како би се унутар тог простора сместио вреднији део збирке оружја (ловачке пушке Ј.Б. Тита). У том простору биће инсталирана сигурносна противпожарна врата, видео надзор и систем вентилације, док ће мобилијар бити прилагођен за безбедно чување оружја. У оквиру депоа 11 у коме се чува више

збирки, сегмент у коме се налази трофејно оружје биће одвојен решеткастом оградом, којом ће приступ бити омогућен само задуженом кустосу.

Пројектом опремања изложбеног простора и депоа системима за чување експоната планира се обезбеђење стабилних микроклиматских услова (температура и влажност) у депоима Старог музеја и набавка адекватне опреме и мобилијара за чување експоната.

ПЛАНИРАНА РЕДОВНА СРЕДСТВА

Издаци за запослене

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
4111	Плате, додаци и накнаде запослених	35.980.198	34.000.000	1.980.198
4121	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	4.367.822	4.150.000	217.822
4122	Допринос за здравствено осигурање	1.951.980	1.850.000	101.980
4123	Допринос за незапосленост	0		
4131	Накнаде у натури	130.000		130.000
4141	Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	250.000	150.000	100.000
4142	Расходи за образовање деце запослених	0		
4143	Отпремнине и помоћи	120.000	0	120.000
4144	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	600.000	600.000	
4151	Накнаде трошкова за запослене	1.060.000	1.060.000	
4161	Награде запосленима и остали посебни расходи	605.000	605.000	
	Укупно:	45.065.000	42.415.000	2.650.000

Стални трошкови

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
4211	Трошкови платног промета и банкарских услуга	70.000	20.000	50.000
4212	Енергетске услуге	13.500.000	12.000.000	1.500.000
4213	Комуналне услуге	22.461.000	21.600.000	861.000
4214	Услуге комуникација	1.000.000	1.000.000	
4215	Трошкови осигурања	160.000	160.000	
4216	Закуп имовине и опреме	300.000	200.000	100.000
4219	Остали трошкови	20.000	20.000	
	Укупно:	37.511.000	35.000.000	2.511.000

Трошкови путовања и транспорта

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
----	------	--------	-------	-------------------

4221	Трошкови службених путовања у земљи	350.000	350.000
4222	Трошкови службених путовања у иностранство	400.000	400.000
4223	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	50.000	50.000
4229	Остали трошкови транспорта	250.000	250.000
	Укупно:	1.050.000	1.050.000

Услуге по уговору

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
4231	Административне услуге	1.359.000	1.200.000	159.000
4232	Компјутерске услуге	2.800.000	2.300.000	500.000
4233	Услуге образовања и усавршавања запослених	150.000	150.000	
4234	Услуге информисања	1.500.000	900.000	600.000
4235	Стручне услуге	4.930.000	3.250.000	1.680.000
4236	Услуге за домаћинство и угоститељство	100.000	100.000	
4237	Репрезентација	400.000		400.000
4239	Остале опште услуге	100.000	100.000	
	Укупно:	11.339.000	8.000.000	3.339.000

Специјализоване услуге

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
4242	Услуге образовања, културе и спорта			200.000
4243	Медицинске услуге	374.000		374.000
4246	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	50.000		50.000
4249	Остале специјализоване услуге	350.000		350.000
	Укупно:	974.000		974.000

Текуће поправке и одржавање

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
4251	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	3.100.000	3.000.000	100.000
4252	Текуће поправке и одржавање опреме	2.200.000	2.000.000	200.000
	Укупно:	5.300.000	5.000.000	300.000

Трошкови материјала

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
4261	Административни материјал	350.000	350.000	
4263	Материјал за образовање и усавршавање запослених	200.000	200.000	
4264	Материјал за саобраћај	270.000	170.000	100.000

4266	Материјал за културу	0	0	
	Материјал за одржавање хигијене и			
4268	угостиотељство	1.430.000	1.230.000	200.000
4269	Материјал за посебне намене	6.550.000	50.000	6.500.000
	Укупно:	8.800.000	2.000.000	6.800.000

Новчане казне и пенали

ЕК	Опис	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
4821	Остали порези	100.000	100.000	
4822	Обавезне таксе	50.000	50.000	
4831	Новчане казне и пенали по решењу судова	200.000	200.000	
	Укупно:	350.000	350.000	

ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Дигитализација и документација

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4232	Компјутерске услуге	370.000	370.000	
	Стручне услуге - фотографисање 3Д предмета, дигитализација грамофонских плоча, 3 особе			
4235	ангажоване на дигитализацији	870.000	870.000	
4242	Услуге културе	1.180.000	1.180.000	
4266	Материјал за културу	300.000	300.000	
4269	Материјал за посебне намене	80.000	80.000	
5126	Опрема за програме	550.000	550.000	
	Укупно:	3.350.000	3.350.000	

ФОНД

Конзервација

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4242	Услуге културе	988.000	988.000	
	Укупно:	988.000	988.000	

Материјал за депое

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
----	------	--------	------------------	-------------------

4266	Материјал за културу	300.000	300.000	
	Укупно:	300.000	300.000	

Развој фото архива

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4231	Административне услуге	150.000	150.000	
4266	Материјал за културу	300.000	300.000	
	Укупно:	450.000	450.000	

Делови аутентичних ентеријера

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4242	Услуге културе	200.000	200.000	
	Укупно:	200.000	200.000	

Стручна библиотека

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4229	Остали трошкови транспорта	30.000	30.000	
4232	Компјутерске услуге	65.000	65.000	
4242	Услуге културе	290.000	290.000	
4266	Материјал за културу	100.000	100.000	
	Укупно:	485.000	485.000	

Развој музејског фонда

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
5151	Нематеријална имовина	1.030.000	1.030.000	
	Укупно:	1.030.000	1.030.000	

ИЗЛОЖБЕНА АКТИВНОСТ

Музејска лабораторија

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4221	Трошкови службених путовања у земљи	50.000	50.000	
4222	Трошкови службених путовања иностранство	350.000	350.000	
4234	Услуге информисања	150.000	150.000	
4235	Стручне услуге	10.000	10.000	
4242	Услуге културе	1.690.000	1.690.000	
5121	Опрема за саобраћај	200.000	200.000	
	Укупно:	2.450.000	2.450.000	

Индустријско наслеђе

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4235	Стручне услуге	100.000	100.000	
4242	Услуге културе	200.000	200.000	
	Укупно:	300.000	300.000	

Јежева кућица

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4222	Трошкови службених путовања иностранство	110.000	110.000	
4231	Административне услуге	300.000	300.000	
4234	Услуге информисања	900.000	900.000	
4235	Стручне услуге	476.000	476.000	
4242	Услуге културе	100.000	100.000	
4251	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	1.000.000	1.000.000	
	Укупно:	2.886.000	2.886.000	

Кроз објектив

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4222	Трошкови службених путовања иностранство	39.000	39.000	
4235	Стручне услуге	100.000	100.000	
5126	Опрема за програме	100.000	100.000	
	Укупно:	239.000	239.000	

Графити 2021.

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4222	Трошкови службених путовања иностранство	220.000	220.000	
4235	Стручне услуге	530.000	530.000	
4242	Услуге културе	248.000	248.000	
	Укупно:	998.000	998.000	

САРАДЊА

Гастарбајтери у Сарајеву

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4222	Трошкови службених путовања иностранство	201.000	201.000	
4242	Услуге културе	180.000	180.000	

Укупно: 381.000 381.000

Студентски клуб

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4235	Стручне услуге	60.000	60.000	
	Укупно:	60.000	60.000	

Музеј ван музеја

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4242	Услуге културе	200.000	200.000	
	Укупно:	200.000	200.000	

ЕДУКАТИВНИ И АНИМАЦИОНИ ПРОГРАМИ

Лето у музеју

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4242	Услуге културе	1.650.000	1.650.000	
	Укупно:	1.650.000	1.650.000	

Породични дан

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4234	Услуге информисања	60.000	60.000	
4235	Стручне услуге	20.000	20.000	
	Укупно:	80.000	80.000	

Вођене туре

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4242	Услуге културе	600.000	600.000	
	Укупно:	600.000	600.000	

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Публикација Крагујевић

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4231	Административне услуге	0		159.000
4234	Услуге информисања	0		500.000
4235	Стручне услуге	0		180.000

4242	Услуге културе	0	200.000
	Укупно:	0	1.039.000

Публикација Логори

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4231	Административне услуге	159.000	159.000	
4234	Услуге информисања	500.000	500.000	
4235	Стручне услуге	180.000	180.000	
4242	Услуге културе	318.000	318.000	
	Укупно:	1.157.000	1.157.000	

Публикација Југо моја Југо

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
4234	Услуге информисања	240.000	240.000	
4242	Услуге културе	336.000	336.000	
	Укупно:	576.000	576.000	

ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА, ИНВЕСТИЦИОНОГ ОДРЖАВАЊА И НАБАВКЕ ОПРЕМЕ

Унапређење техничких система заштите

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
5113	Капитално одржавање зграда и објеката	7.500.000	7.500.000	
	Укупно:	7.500.000	7.500.000	

Опрема за депое и изложбене просторе

ЕК	Опис	Укупно	Буџет Програмска	Сопствени приходи
5126	Опрема за програме	4.700.000	4.700.000	
	Укупно:	4.700.000	4.700.000	

Укупно планирана финансијска средства за 2022. годину

	Укупно	Буџет	Сопствени приходи
Редовна делатност	109.350.000	93.815.000	15.535.000
Програмска делатност	31.619.000	30.580.000	1.039.000

